

Biblioteca Științifică
a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

Colecția Cultura informațională

Prezentarea referințelor bibliografice utilizate în cercetare

Ghid practic

Bălți, 2010

CZU 014.3(048)

P 91

Alcătuitori: Ana Nagherneac

Elena Scurtu

Redactor responsabil: Elena Harconița

Redactor coordonator: Lina Mihaluța

Design / copertă / tehnoredactare: Silvia Ciobanu

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Prezentarea referințelor bibliografice utilizate în cercetare : Ghid practic / Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. ; alcăt. : Ana Nagherneac, Elena Scurtu ; red. - resp. : Elena Harconița, red. coord. : Lina Mihaluța ; design / copertă / tehnoredactare : S. Ciobanu. – Bălți, 2010. – 34p. – (Cultura informațională). – 100 ex.

ISBN 978-9975-50-021-0

@ Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”
din Bălți, 2010

<http://libruniv.usb.md>

Documentare bibliografică

Procesul de instruire a viitoarei clase intelectuale într-o instituție superioară de învățământ include inerent cercetarea științifică care începe cu activitatea de documentare bibliografică. Ea se bazează pe moștenirea științifică a generațiilor precedente și pe contribuția savanților din zilele noastre. Descoperirea necunoscutului persistă în cercetările anterioare materializate în documente științifice - adevărate surse de inspirație în orice investigație. „Pentru a fi un bun cercetător se impun: inteligență, imaginație, discernământ, bogate cunoștințe de specialitate și de cultură generală, perseverență, curiozitate științifică și în permanență entuziasm pentru cucerirea noului”. (Mircea Dinu Romanați).

În Declarația Universală a drepturilor omului (art. 19) se precizează că „orice om are dreptul la libertatea de a căuta, de a primi și de a răspîndi informații și idei”.

Documentarea este un proces multilateral care conturează mijloacele necesare diseminării documentelor.

- E** Familiarizarea cu subiectul viitoarei cercetări;
- E** Delimitarea domeniului tematic;
- E** Perioada cronologică.
- E** Spațiul geografic.
- E** Limba în care sunt scrise documentele.
- E** Tipul resurselor informaționale (pe orice suport) preconizate pentru cercetare (publicații oficiale, manuscrise, monografii, publicații în serii, lucrări de referințe, documente de muzică tipărită, documente grafice, standarde, brevete de invenții, colecții electronice: baze de date, publicații periodice electronice, documente digitale, fișiere informatice, sit-uri).

Cercetătorul universitar contemporan beneficiază de un sistem de informare prietenos și accesibil pus la dispoziție de **Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo”**:

Servicii electronice

- **Catalogul on-line** cu informații despre documentele din colecția Bibliotecii, care poate fi consultat la terminalele TinRead / OPAC precum și pe site-ul Bibliotecii: <http://www.libruniv.usb.md>;
- **Biblioteca Digitală**: full-textele lucrărilor cadrelor didactice și ale bibliotecarilor universitari: cursuri, prelegeri, culegeri de exerciții, curriculum-uri;
- **Revistele științifice elaborate de universitarii bălțeni** (full-texte): *Fizică și tehnică: procese, modele, experimente*; *Artă și educație artistică*; *Limbaș și context = Speech and Context*; *Glottodidactica*; *SEMN*; *Confluente bibliologice* disponibile on-line;
- **Catalogul achizițiilor recente** <http://www.libruniv.usb.md>, începînd cu anul 2006
- **Expoziții on-line**: achiziții recente / tematice
- **Blogul eIFL-OA Moldova** <http://oarm.blog2x2.net/> care facilitează accesul deschis la Informații și resurse științifice electronice (reviste, teze de doctorat) din Moldova.

Servicii de referințe electronice

„**Întreabă bibliotecarul**” - reprezintă un serviciu de bibliotecă pentru utilizatorii aflați la distanță accesat prin intermediul paginii web (<http://libruniv.usb.md>).

Pe această cale nu se oferă răspunsuri exhaustive, ci doar ghidare și orientare în găsirea informației. Răspunsul îl veți primi în funcție de complexitatea cererii, cel mult 2 zile.

- Utilizarea acestui serviciu este gratuită;
- Fiecare cerere trebuie să cuprindă o singură solicitare;
- Întrebările trebuie să fie concrete, specificând cât mai multe detalii despre subiect;
- Verificați corectitudinea adresei electronice! Biblioteca nu este responsabilă de nefuncționalitatea adresei Dvs. electronice;
- În arhivă vor fi stocate întrebările și răspunsurile oferite. *Se vor furniza:*

• referințe bibliografice din cataloagele electronice și

tradiționale proprii sau din alte surse de informare ale Bibliotecii;

Ê răspunsuri la cereri de referințe factografice, în conformitate cu profilul colecțiilor și serviciilor Bibliotecii;

Ê informații generale privind Biblioteca (structură, adrese, condiții de acces, orar, servicii etc.);

Ê informații de redirectionare către o altă instituție (bibliotecă, centru de documentare etc.) care ar putea oferi răspunsul la cererea dumneavoastră de referințe).

NOTĂ: NU SE ACCEPTĂ cereri de realizare a unor traduceri, referate sau bibliografii complexe

Acces INTERNET:

- **Bazele de date EBSCO Publishing** (<http://search.epnet.com>) conțin 18 mii documente cu text integral, cărți, broșuri, ziare, îndrumare în limba engleză cu posibilități de traducere în franceză, germană, spaniolă, portugheză.

- **Academic Search Premier** este o baza de date multidisciplinară academică, care conține 4 701 reviste științifice full-text; 8 144 reviste cu abstracte, dintre care 3 618 reviste științifice recenzate („peer - reviewed”).
- **Business Source Premier** conține 7 792 publicații full-text și 8 060 publicații cu abstracte; 1 250 sinteze economice pe țări și informația despre 10 000 companii;

150 monografii economice apărute la edituri academice de prestigiu etc.

- **MasterFile Premier** conține 2230 reviste full text care acoperă un spectru larg de domenii business, educație, sănătate, știință, probleme multiculturale.
- **Regional Business News** numără 75 de reviste, ziare și buletine de știri și acoperă toate zonele metropolitane și rurale din Statele Unite.
- **ERIC** - baza de date a Departamentului de Educație SUA, conține abstracte din 980 reviste din domeniul educației; 530 reviste full text; 2 200 broșuri full-text; abstracte ale tezelor de doctorat.
- **Baza de date MEDLINE** conține informații din domeniul medicinei. În această bază de date creată de National Library of Medicine din Statele Unite, poate fi realizată căutarea notițelor bibliografice și abstracte din 4800 reviste.
- **GreenFILE** oferă informații despre toate aspectele influenței omului asupra mediului înconjurător. Această este o colecție de surse ce reflectă probleme ca încălzirea globală, poluarea, agricultura ecologică. Baza de date conține referate, aproximativ 295 mii înregistrări, acces liber full-text pentru 4 600 înregistrări.
- **AGORA** (*Acces to Global Online Research in Agriculture*) O bază de date full-text ce asigură accesul la peste 400 titluri de reviste științifice din domeniul agriculturii, alimentației, științelor sociale și biologice. Colecția AGORA include reviste științifice

a celor mai prestigioase edituri academice de pe mapamond: *Blackwell Publishing, CABI Publishing, Elsevier, Kluwer Academic, Publishers, Williams & Wikins, Oxford University Press, Springer - Verlag...* destinată cercetătorilor, profesorilor, studenților, precum și tuturor celor interesați în domeniu.

- **HeinOnline** ofera acces la peste 1200 reviste publicate de universitățile americane și europene (ex. *Yale Journal of International Law, Oxford Journal of Legal Studies* etc.), inclusiv cele ale barourilor de avocați (ex. *American Bar Association Journal* etc.) și cuprinde peste 550 texte clasice, monografii și antologii din domeniul jurisprudenței incluse în renumita *Bibliography of Early American Law* și recomandate de către *Association of American Law Schools*.
- **Baza de date MoldLex** - full-textele actelor juridice cu caracter normativ - public adoptate în Republica Moldova, începînd cu anul 1989.
- **Baza de date SumarScanat** - propune noi modalități de informare privind conținutul cărților, publicațiilor în serie în limba engleză, franceză, germană, inclusiv Fondul Wilhelmi.
- **Opere muzicale în format MP3** - conține lucrări muzicale copiate de pe discurile de vinil și CD-uri.

Servicii de informare tradiționale:

- C** **Colecție enciclopedică** în 42 de limbi - peste 1 milion de documente (cărți, reviste, AV, electronice), circa 270 mii titluri.
- C** **Colecția de reviste** - 150 734 ex., inclusiv peste 3 695 ex., din Proiectul (inițiat în anul 1993) *The East & Central European Journal Donation Project „So-cial Research”* (SUA, New-York) în limba engleză pe diverse domenii: *Filozofie, Psihologie, Economie, Drept, Muzicologie, Filologie, Istorie.*
- C** **Lucrări de referințe:** *bibliografii, enciclopedii, dicționare, rapoarte, sinteze, ghiduri.*

Variat este spectrul bibliografiilor imprimate: *universale, specializate, retrospective, curente.*

Colecții ale structurilor internaționale:

ÜCD al ONU.

ÜBiblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale.

ÜPunctul de Informare a Biroului Consiliului Europei.

ÜPunctul de Informare și Documentare NATO.

ÜColecția AGEPI.

ÜColecția *Institutului Cultural Român, Direcția Româ-nii din afara Țării.*

ÜColecția *Asociației Pro Basarabia și Bucovina, filiala „C. Negri”, Galați.*

ÜColecția *Wilhelmi.*

Elaborarea unei lucrări științifice necesită prezentarea referințelor bibliografice utilizate și a citărilor din alte opere.

Orice cercetător este dator să cunoască regulile de alcătuire a referințelor bibliografice ce se conțin în standardele de bibliologie, informare și documentare:

- Ø **SM SR ISO 690:2005** - Documentare. Referințe bibliografice. Conținut. Formă și structură;
- Ø **SM SR ISO 690-2:2005** - Informare și documentare. Referințe bibliografice. Partea 2: Documente electronice complete sau părți de documente;
- Ø **SM ISO 4:1997** - Informare și documentare. Regulile de prescurtare a cuvintelor în titluri și a titlurilor publicațiilor periodice;
- Ø **STAS 8256-82** - Prescurtarea cuvintelor și a expresiilor tipice românești și străine din referințele bibliografice;
- Ø **SM ISO 2789:2009** - Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă (ISO 2789:2006, IDT);
- Ø **SR ISO 9: 1997** - Informare și documentare. Transliterarea caracterelor chirilice în caractere latine. Limbi slave și neslave;
- Ø **ГОСТ ИСО 832** - Межгосударственный Стандарт Библиографическое описание и ссылки. Правила сокращения слов и словосочетаний на иностранных языках.

Referințele bibliografice reflectă gradul culturii informaționale a unei lucrări de cercetare.

Referințele bibliografice sunt expresia documentării autorului vis-a-vis de problema cercetată.

Descrierea bibliografică a documentelor trebuie:

- Û Să înglobeze toate informațiile necesare pentru a identifica ușor documentul în cauză;
- Û Să fie deslușită, să nu conțină prescurtări de cuvinte în afara celor prevăzute de Stasul în vigoare;
- Û Fiecare element bibliografic al unui sau altui document trebuie separat cu ajutorul semnelor de punctuație.

Elementele obligatorii ale referințelor bibliografice sunt sistematizate pe tipuri de resurse informaționale: *publicații oficiale, cărți, articole, documente electronice și părți ale acestora: autori, titluri, loc publicare, editură, anul publicării, paginația, data accesării sitului.*

Bibliografia generală este situată la finele lucrării, ordonarea documentelor fiind alfabetică conform următoarei structuri:

- Û **Publicații oficiale;**
- Û **Documente scrise cu caractere latine** (engleză, franceză, germană, română... (ordinea alfabetică);
- Û **Documente scrise cu caractere chirilice** (ordinea alfabetică);

Principala sursă de informare pentru alcătuirea referinței bibliografice este **documentul propriu-zis**. Sursa primară de informare în cadrul documentului este pagina de titlu. Titlul documentului trebuie reprodus așa cum apare pe pagina de titlu. Dacă documentul nu are pagină de titlu informația necesară o poate furniza coperta, caseta

editorială de pe ultima pagină, oricare informație din interiorul documentului.

Punctuația este importantă: fiecare element al referinței trebuie separat prin virgulă, punct/virgulă (;) punct.

n **Limba descrierii** este de regulă **limba originalului**. Pentru articole sau alte lucrări editate peste hotarele republicii, referințele cu caractere chirilice pot fi transliterate conform standardului de Stat: **SR ISO 9: 1997**. Informare și documentare. Transliterarea caracterelor chirilice în caractere latine. Limbi slave și neslave.

Exemplu: Lûbimova, Nataliâ Ghennadievna. Menedžment – put' k uspehu. M.: Agropromizdat, 1992. 62 p.

Prezentarea autorilor

Autorul publicației se prezintă în referința bibliografică cu numele urmat de prenume și / sau fără patronimic. După nume se pune **virgulă (,)**.

Exemplu: pe carte este indicat autorul în felul următor – **Simona - Mirela Miculescu**. În referința bibliografică vom scrie **Miculescu, Simona - Mirela**.

În referința bibliografică se menționează **unul, doi sau trei** autori ai unei lucrări. Succesiunea autorilor este cea indicată pe foaia de titlu a lucrării. **Autorii sunt divizați prin punct/virgulă (;)**.

Pentru publicații care au mai mult de 3 autori ca responsabilitate principală se menționează: primul,

primii doi sau primii trei autori. Celelalte nume pot fi omise. Atunci cînd se omit mai multe nume, omisiunea se evidențiază prin adăugarea abrevierii “**et al.**” sau “**ș. a.**”.

Datele referitoare la publicare se înregistrează în felul următor: loc, editor, an. Informațiile referitoare la locul publicării, editor cît și caracterizarea cantitativă sunt facultative. **Data publicării este obligatorie.**

Exemplu: **COMAN, Cristina.** Comunicarea de criză : Tehnici și strategii. Iași: Polirom, 2009. 238 p. ISBN 978-973-46-1437-0

Se poate prezenta și astfel: **COMAN, Cristina.** Comunicarea de criză : Tehnici și strategii, 2009. ISBN 978-973-46-1437-0

Prenumele și patronimicul care fac parte dintr-un nume inclus în referință pot fi reduse la inițiale, cu condiția ca aceasta să nu producă confuzie cu privire la identificare (existența unei persoane cu nume de familie și inițiale identice).

Exemplu: **PRODAN, Mihai Ion** poate fi prezentat, **PRODAN, M. I.**

Numărul standard

Numărul standard **ISBN** (*International Standard Book Number*) atribuit documentului trebuie reprodus sub forma indicată pe publicație. Numărul standard este elementul obligatoriu al referinței.

Exemplu: ISBN 978-9975-67-640-3

Dacă pe document sînt atestate 2 numere de ISBN vom indica ambele numere.

Exemplu: ISBN 973-675-263-1; ISBN 9975-74-889-9

Evidențiere și punctuație

Elementele principale ale referinței bibliografice **sunt evidențiate special** într-un mod sau altul (*majuscule, caractere Bold sau Cursiv*) la decizia persoanei care alcătuiește referința și să păstreze uniformitatea variantei alese .

Exemplu: OPREA, Marius sau **Oprea, Marius** sau Timpul

Exemplu: **OPREA, Marius**. Banalitatea răului : o ist. a Securității în documente, 1949-1989. Iași: Polirom, 2002. ISBN 973-683-927-3;

Exemplu: **Ciobanu, Anatol**. Academicianul Silviu Berejan, cap de școală lingvistică. In: Timpul, 27 iulie, 2007, p. 17.

Fiecare element al referinței bibliografice trebuie clar separat de elementul următor printr-un semn de punctuație (**punct, virgulă, punct și virgulă**).

Înainte specificării documentului gazdă se scrie:
pentru caractere latine – In:
pentru referințele în limba rusă – B:

Ordonare

Publicațiile oficiale sunt prezentate în următoarea ordine: *legi, hotărâri*

Exemple:

- Lege privind protecția invențiilor: nr. 50-XVI din 07.03.2008. In: Monitorul oficial al Republicii Moldova. 2008, nr. 117-119, p.7-22.

- Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova privind participarea Republicii Moldova la expozițiile internaționale în anul 2010: nr. 71 din 09.02.2010. In: Monitorul oficial al Republicii Moldova. 2010, nr. 23-24, p. 52.

În liste referințele sunt, de regulă, prezentate în *ordine alfabetică a primului element sau într-o succesiune numerică, corespunzătoare ordonării citărilor în text.*

Publicațiile descrise cu caractere diferite (latine și chirilice) formează două rânduri alfabetice: cele cu caractere latine (românești și străine) un rând; cele cu caractere chirilice alt rând.

Mai multe publicații ale *unui autor* pot fi expuse în simplă ordine alfabetică a *titlurilor* sau sunt prezentate în ordine invers cronologică a anului de editare.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE: MOSTRE DE DESCRIERE

Carte cu un autor

CHIRICĂ, Sergiu Ion. Sisteme economice în timp și spațiu. Ch.: ARC, 2009. 245 p. ISBN 978-9975-61-531-0

Carte cu doi autori (3 titluri paralele)

BĂRBULESCU, Iordan Gheorghe; RĂPAN, Daniela. Dicționar explicativ trilingv al Uniunii Europene = Trilingual Dictionary of the European Union = Dictionnaire explicatif trilingue de l'Union européenne. Iași: Polirom, 2009. 803 p. ISBN 978-973-46-0845-4

Carte cu trei autori

DOBRESCU, Andrei ; BERINDE, Mihai ; RUSU, Liliana. Noile tipuri de contracte în relațiile economice internaționale. București: Ed. Niculescu, 2005. 232 p. ISBN 973-568-889-1.

Carte cu patru autori și mai mulți

TIȚAN, E. ș. a. Statistică: lucrări aplicative. Ch.: Evrica, 2001. 279 p. ISBN 9975-941-82-6.

Cărți ce se descriu la titlu

ANUARUL Statistic al Republicii Moldova, 2006 = Статистический ежегодник Республики Молдова = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova. Ch.: Statistica, 2006. 560 p. ISBN 978-9975-9828-1-8.

Materialele simpoziunelor, conferințelor
CERCETARE și inovare – perspective de evoluție și integrare europeană : conf. șt., Chișinău 23 sept. 2009. Ch., 2009. 308 p.

Autoreferat, teză (disertație)
ROTARI, Ana. Predarea cunoștințelor socioculturale studenților - translații în condițiile instruirii continue : autoref. tz. de dr. în pedagogie. Ch., 2009. 29 p.

Contribuții din publicații oficiale
LEGEA Republicii Moldova cu privire la informatică și la resursele informaționale de stat: nr. 467-XV din 21. 11. 2003. In: *Monitorul oficial al Republicii Moldova*. 2004, nr. 6-12, p. 23-31.

HOTĂRÎREA Guvernului Republicii Moldova privind politica de edificare a societății informaționale în Republica Moldova: nr. 632 din 08. 06. 2004. In: *Monitorul oficial al Republicii Moldova*. 2004, nr. 96-99, p. 42-50.

Contribuții din antologii, culegeri
GAVRELIUC, Alin. Opinia publică – fenomen psiho - social. Comunicarea socială. In: *De la relațiile interpersonale la comunicarea socială: psihologia socială și stadiile progresive ale articulării sinelui*. Iași, 2006, p. 171-186.

din reviste

FETINIUC, Valentina ; Melnic, Stela. Euroregiuni ca instrumente a cooperării transfrontaliere. In: *Revista economică*, 2009, nr. 1 (44), p. 4-9.

din anale

BABII, Leonid. Rolul armoniei obștești în realizarea problemelor economice ale Republicii Moldova. In: *An. Univ. „Alec Russo” din Bălți. (Serie nouă)*. Bălți, 2007, T. 21, fasc. a. Economie, p. 203-206.

din anuare

CONSTITUIREA structurilor economiei de piață.
In: *Anuarul statistic al Republicii Moldova = Статистический ежегодник Республики Молдова 2002*. Ch., 2002, p. 258-264.

din ziare

GALBEN, Andrei. Procesul Bologna și sistemul educațional din Republica Moldova. In: *Lit. și arta*, 21 ian., 2010, p. 7.

Referințe bibliografice electronice

Monografii

TURNOCK, David. The Romanian economy in the twentieth century [online]. London: Croom Helm, 1986. ISBN 0-7099-0107-0-[citat 20 ianuarie 2010]. Disponibil pe Internet:

<http://books.google.com/books?id=zQarAAAAIAAJ&dq>

Contribuții

FULGA, Gheorghe. The role of mass - media in forming a new political culture. In: Social change and political culture [online]. București: Ed. Economică, 2000. ISBN 973-590-203-6-[citată 12 februarie 2010]. Disponibil pe Internet: <<http://books.google.com/books?id=X6uXl2hZk>>

SANDU, Antonio Ștefan. Fundamente existențialist-umaniste ale abordării centrate pe succes. In: Tehnici afirmativ apreciative în dezvoltarea organizațională [on-line]. Iași: Ed. Lumen, 2009. ISBN 978-973-166-141-4 [citată 12 februarie 2010]. Disponibil pe Internet: <http://books.google.com/books?id=tJrSDeeFSwAC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q=&f=false>

Serial

BENABOU, Roland; Tirole, Jean. Individual and Corporate Social Responsibility. In: Economica [online] 2010, vol.77, no. 305 [citată 14 februarie 2010], p. 1-19. Disponibil pe Internet: <<http://www.oswego.edu/~economic/journals.htm>> <http://www3.interscience.wiley.com/journal/118509461/home.ISSN1468-0335>

СОБОЛЬ, Наталия. «Науку должна продвигать молодежь». В: *Животноводство России* [online] 2008, nr. 5 [citată 15 februarie 2010], p. 38-42. Disponibil pe Internet: <http://www.zzr.ru/jr_frames.html>

ATENȚIE!

Este foarte important să indicați data accesării site-ului; tipăriți fiecare literă, număr, simbol din adresa electronică, deoarece o mică greșală duce la imposibilitatea accesării sursei.

EXEMPLU DE REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

LA TEMA: *Management educațional*

1. **LEGEA învățămîntului, nr. 547-XIII din 21 iulie 1995.** In: *Monitorul oficial al Republicii Moldova*, 9 noiembrie, 1995, nr. 62-63, p. 8-56.
2. **HOTĂRÎREA Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Strategiei naționale „Educație pentru toți”** nr. 410 din 04. 04. 2003. In: *Monitorul oficial al Republicii Moldova*, 15 apr., 2003, nr. 70-72, p. 33-51.
3. **BACIU, Sergiu. Managementul calității în procesul educațional din universități.** In: *Symposia Profesorum. Seria Psihologie și științe ale Educației : Materialele sesiunii șt. din 26-27 apr. 2002.* Ch., 2002, p. 203-205.
4. **BOLOCAN, Lilia.** Manageri, întreprinzători, lideri. In: *Psihologia organizațională : compendiu.* Ch., 2005, p. 8-13.
5. **BONTAȘ, Ioan.** Managementul educațional (conducerea învățămîntului). In: *Pedagogie.* București, 1998, p. 310-319.
6. **BRADY, Thomas.** Facility planning for Educational change the perfect storm. In: *Facilities Manager*, 2002, vol. 2, nr. 1, p. 6-18
7. **BUCUN, N. ș. a.** Bazele științifice ale dezvoltării învățămîntului în Republica Moldova. Ch.: Ed. „Prometeu”, 1997. 399 p. ISBN 5-7790-0361-0

8. **CANGEA, Petru.** Managementul strategic în cadrul educațional. Ch.: CEP USM, 2004. 132 p. ISBN 9975-70-384-4
9. **COMĂNESCU, Mihaela.** Management european. București: Ed. Economică, 1999. 335 p. ISBN 973-590-169-2
10. **CRISTEA, Sorin.** Pedagogie generală. Managementul educației. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1996. 256 p. ISBN 973-30-4671-X
11. **CRUDU, Valentin; PATRAȘCU, Dumitru.** Calitatea învățămîntului în instituțiile preuniversitare : Management - Tehnologii - Metodologii - Evaluare. Ch.: Gu-nivas, 2007. 378 p. ISBN 978-9975-908-66-5
12. **FEIER, Vasile - Virgil.** Creativitate și creativitate managerială. București: Expert, 1995. 254 p. ISBN 973-96770-8-8
13. **GHÎTESCU, Teodor.** Management sistemic educațional. București: MATRIX ROM, 2006. 164 p. ISBN 973-755-107-9
14. **GOLBAN, Gabriela.** Managementul educației de calitate. Parteneriatul. In: *Univers Pedagogic Pro*, 19 febr., 2009, p. 7.
15. **GUZGAN, Valentin.** Management educațional: cultura organizațională în unitatea școlară. Ch.: Valinex, 2003. 282 p. ISBN 9975971466 ; ISBN 9789975971461

16. **IACHIM, Ion.** Management educațional. In: Făclia, 26 apr., 2003, p. 1-2.
17. **PATRAȘCU, Dumitru ; URSU, Antonin ; JINGA, I.** Management educațional preuniversitar. Ch.: Ed. ARC, 1997. 383 p.
18. **ȘTEFĂNOI, Petru.** Specificul managementului în asistența socială. Necesitatea unui management al fericirii în instituțiile de asistența socială. In: Teoria fericirii în asistența socială. Iași, 2006, p. 69-75.
19. **WALLACE, Mike.** Managing the unmanageable?. In: Educational Management administration, 2003, vol. 31, nr. 1, p. 19-12.
20. **КОЖОКАРУ, Василе Г.** Менеджмент в образовании : пособие для рук. учеб. заведений ; Consiliul Naț. pentru Curriculum și Evaluare. Ch.: Știința, 2002. 120 p. ISBN 9975-67-328-7
21. **КРУГЛОВ, М. Г.; ШИШКОВ, Г. М.** Менеджмент качества как он есть. Москва: Эксмо, 2006. 544 p. ISBN 978-5-699-21090-9 ; [citat 09. 02. 2010]. Disponibil pe Internet:
http://www.bookvoed.ru/searching_for_shop283095.html
22. **СИМОНОВ, В. П.** Системный подход - основа педагогического менеджмента. В: Педагогика, 1994, nr. 1, p. 14-19.

CITĂRI ÎN TEXT

Citarea este o formă scurtă a referinței care identifică publicația din care s-a extras citatul sau ideea comentată. **Standardul ISO 690** propune 3 modalități de prezentare a referințelor publicațiilor din care sunt extrase citatele:

^{3/4}Indicarea referinței inserate în text între paranteze rotunde.

Exemplu: „Managementul educațional este o concepție integrativ explicită, o atitudine, o metodologie de acțiune orientată spre obținerea succesului în educație, cuprinzând un ansamblu de principii și funcții, de norme și metode de conducere prin intermediul cărora se asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ...” (Gherguț, Alois. Management general și strategic în educație : Ghid practic. Iași : Polirom, 2007, p. 20).

^{3/4}Referință la indicarea numărului sursei citate din bibliografia de la finele lucrării.

Exemplu: „Managementul educațional este o concepție integrativ explicită, o atitudine, o metodologie de acțiune orientată spre obținerea succesului în educație, cuprinzând un ansamblu de principii și funcții, de norme și metode de conducere prin intermediul cărora se asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ...” (12, p. 20).

^{3/4}Indicarea referinței complete în subsolul paginei.

Exemplu: „Managementul educațional este o concepție integrativ explicită, o atitudine, o metodologie de acțiune orientată spre obținerea succesului în educație, cuprinzând un ansamblu de principii și funcții, de norme și metode de conducere prin intermediul cărora se asigură realizarea

obiectivelor sistemului educativ... ”¹

Trimiterile la subsolul paginei facilitează lectura, avînd nota în față, nu căutînd-o la finele lucrării.

- *În cazul lipsei unei liste de referințe* de la sfîrșitul lucrării, citările adăugate textului ca notă de subsol trebuie să fie complete.
- *Atunci cînd se fac trimiteri la aceiași lucrare*, uneori chiar la același pasaj din lucrarea respectivă, pentru a evita reproducerea integrată a referinței bibliografice, se folosește termenul latin **IBIDEM** (tot acolo, în limba rusă “там же”), dar numai în cazul cînd următorul citat vine imediat după prima referință:

Exemplu: „Resursele umane reprezintă principalul potențial de creștere și dezvoltare al unei organizații. Succesul unei organizații, gradul de competitivitate a acesteia pornesc de la premisa că oamenii sunt bunul cel mai de preț al organizației...”²

Dacă între prima trimitere și următoarea s-a intercalat o altă notă, mențiunea **IBIDEM** nu mai este valabilă.

În cazul cînd se citeaza mai multe lucrări ale unui autor (pentru a evita repetarea numelui) se folosește termenul **IDEM**, urmînd a scrie doar titlurile lucrărilor sau articolelor respective.

¹ Gheguț, Alois. Management general și strategic în educație : Ghid practic. Iași: Polirom. 2007, p. 20.

² **IBIDEM**, p. 51

Exemplu: „Într-o societate multiculturală educația trebuie să pună accent nu doar pe împărtășirea unor noi modele de socializare și de percepție a propriei persoane în relație cu semenii din jur, ci să faciliteze asumarea unor noi stiluri / strategii cognitive...”³

Exemplu: „Educația / școala incluzivă implică ideea de reformă a școlii și societății în ansamblu, cu scopul de a răspunde dezideratului o societate pentru toți, comprehensivă și integratoare prin însăși natura ei, care să răspundă mai bine nevoilor, potențialului și aspirațiilor tuturor copiilor, inclusiv celor cu cerințe educative speciale ...”⁴

Etica în procesul de cercetare

În elaborarea unei lucrări științifice autorii trebuie să respecte legislația în vigoare:

- *Constituția Republicii Moldova*
- *Legea privind accesul la informație;*
- *Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe;*
- *Codul Penal al RM;*
- *Codul cu privire la știință și inovare al RM;*
- *Codul etic al bibliotecarilor.*

În cadrul efectuării cercetării se cere a ține cont de o serie de aspecte cu caracter etic:

, *Lucrarea trebuie să reflecte integral munca autorului.*

³ IDEM Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, p. 46

⁴ IDEM Sinteze de psihopedagogie specială, p. 35

, *Lista referințelor bibliografice este expresia atitudinii etice în raport cu sursele de informare utilizate.*

Pentru a nu fi acuzați de plagiat, rețineți următoarele indicații:

- ▶ Orice text al altui autor este plasat între ghilimele indicându-se numele autorului și titlul lucrării.
- ▶ Chiar dacă nu citezi cuvânt cu cuvânt, menționează cuvintele autorului.
- ▶ Dacă ai un concept științific care nu este cunoscut, indică sursa.
- ▶ Reproducerea cu propriile cuvinte ale celor mai importante idei din text.
- ▶ Utilizarea textelor de pe situri web, cu indicarea adreselor exacte.
- ▶ Toate sursele citate în textul lucrării trebuie să se regăsească în lista de referințe.
- ▶ Utilizați un format standard de citare unic pe tot parcursul lucrării.
- ▶ Ideile autorilor citați trebuie sintetizate și nu reproduse integral.

*Bibliotecarii reprezintă o forță majoră în promovarea integrității academice, protejării noilor idei în domeniul științei. În **Codul etic al bibliotecarului**: (P. 11) este notat: „Bibliotecarul respectă proprietatea intelectuală, dreptul de autor (copyright)”; (P. 18) „Bibliotecarul contribuie la formarea informațională a beneficiarului, încurajându-l și sprijinindu-l în procesul de instruire continuă.”*

Glosar

Articol - Text independent care intră în structura unui serial sau a unui dicționar.

Bază de date - Colecție de date stocate împreună în format electronic, potrivit unei singure scheme de realizare spre a fi vizibilă cu ajutorul calculatorului.

Biblioteca virtuală - Termen generic pentru desemnarea bibliotecii pe suport electronic. Biblioteca fără ziduri, care poate fi folosită la distanță.

Cercetare bibliografică - Ansamblu de metode și tehnici utilizate pentru evidențierea documentelor din bibliografia tradițională (imprimată și electronice); Elaborarea bibliografiilor la anumite teme.

Cercetare științifică - Acțiune de a efectua anumite cercetări: studiul literaturii, lucrări experimentale.

Citare - Fragment dintr-o lucrare, reprodus întocmai cu indicarea referinței bibliografice a lucrării din care a fost extras.

Colecție de bibliotecă - Totalitatea documentelor deținute de bibliotecă, grup de unități documentare alcătuite și orânduite după anumite criterii și reguli, și care constituie un anumit fond.

Compact disc - Mediu optic de stocare de dimensiuni reduse (120 mm diametru) și de mare capacitate de stocare a informațiilor pe care semnalele analogice sunt înregistrate în format digital într-o memorie care nu poate fi decît citită.

Comprehensiune - Capacitatea de a înțelege ceva; putere de pătrundere.

Contribuție - Text independent și unitar care formează o

parte a unui document.

Cultura digitală - Dobândirea abilității de a înțelege și utiliza formate multiple dintr-o gamă largă de surse atunci când este prezentată prin intermediul calculatorului.

Cultura informațională - Ansamblu de cunoștințe teoretice și competențe ce permit identificarea unei nevoi informaționale, localizare, evaluarea, utilizarea informației găsite.

Data publicării - Menționarea anului și, dacă este necesar, a lunii și zilei de publicare a unui document.

Descriere bibliografică - Totalitatea de date care prezintă informație despre un document primar pentru a fi identificat.

Digitizare - Conversia textelor tipărite în format digital care se realizează prin programe de recunoaștere optică a caracterelor.

Document - Orice bază de cunoaștere fixată materialmente și susceptibilă de a fi utilizată pentru consultare, studiu sau probă.

Document de bibliotecă – orice suport material – manuscris, carte tipărită, periodic, disc, bandă magnetică, stampă, fotografie, facsimil, film, microfilm, dischetă, program calculator, casetă video, CD, CD-ROM, DVD etc. încărcat cu informații capabil să le transmită.

Document audiovizual - Orice document - text, orice document - imagine, orice document - sunet a cărui consultare sau utilizare se face prin intermediul unui aparat, înregistrări vizuale (cu sau fără sunet) și înregistrări sonore, indiferent de suport sau procedeul tehnic utilizat pentru realizare.

Document de muzică tipărită - Document a cărui conți-

nut esențial este reprezentarea muzicii, în general prin note.

Document electronic - Termen generic pentru desemnarea documentelor pe suport informatic.

Document electronic - Document care există într-o formă electronică pentru a fi accesat cu ajutorul tehnologiei informatice.

Document gazdă - Document ce conține părți care pot fi identificate separat, dar care nu sunt independente din punct de vedere fizic.

Document primar - Lucrare originală publicată sau nepublicată care fixează direct conținutul și rezultatele unor demersuri științifice, tehnice și economice.

Document secundar - Derivat din documentele primare, semnalează sau rezumă documentele primare.

Document terțiar - Document derivat din documentele primare și documentele secundare.

Documentare - Prelucrarea informațiilor pentru a fi stocate și transmise utilizatorului.

Documente primare - Document care prezintă informația în varianta ei originală.

Documente secundare - Document derivat din documentele primare. Semnalează sau rezumă documentele primare.

E-book - Document digital, sub licență sau nu, unde textul este dominat și care poate fi văzut în analogie cu o carte tipărită (monografie). Utilizarea cărților este în multe cazuri dependentă de un dispozitiv anume și/sau un limbaj special de citire sau vizionare.

Editor - Persoană sau organizație responsabilă de producerea și difuzarea unui document.

Explozia informațională - Creșterea fără precedent a informațiilor și cunoștințelor umane.

Flux informațional - Totalitatea informațiilor aflate într-un circuit informațional dirijate spre un anumit element cu puncte inițiale, intermediare și finale; Mișcarea informației de la sursă la utilizator.

Hipertext - Ansamblu de texte și informații multimedia și legăturile între acestea.

IBIDEM - Trimiterea succesivă la același autor și aceeași lucrare.

IDEM - se utilizează în cazul autorului care are mai multe lucrări și pentru a evita repetarea numelui se folosește termenul IDEM, urmând a scrie doar titlurile lucrărilor sau articolelor.

Identificare bibliografică - Regăsirea documentelor prin cunoașterea unor date despre document.

Informație - Semnificație pe care o atribuim datelor cu ajutorul convențiilor folosite pentru a le reprezenta; Element de cunoaștere care poate fi transmis și conservat datorită unui suport și unui cod; Mesaj folosit pentru a reprezenta un fapt sau o noțiune în procesul de comunicare.

Informații bibliografice - Ansamblu de date despre documentele primare: numele și prenumele autorului, titlul documentului, datele de publicare, caracteristicile cantitative.

Informații documentare - Date despre descrierea bibliografică și cea codificată într-un limbaj convențional a conținutului documentului (index CZU).

Informații factice - Totalitate de date exprimate în limbaj natural prin fraze, tabele, figuri... selectate din cuprinsul documentului.

ISBD - Standard Internațional de descriere bibliografică.

ISBN (International Standard Book Number)

- Sistem de numerotare standardizată a cărților.
- Cod internațional al cărților format din 13 cifre grupate în 5 segmente.

ISMN - Cod internațional atribuit publicațiilor muzicale tipărite.

ISSN - Cod internațional de identificare a publicațiilor seriale.

Manuscris - Document original scris de mână, document dictat, scris sau copertat de autor anterior tipărit.

Microformat - Termen generic pentru orice suport, în mod curent filmul, care conține microimagini.

Monografie - Publicație neperiodică, respectiv publicație care apare într-un singur volum sau într-un număr limitat de volume.

Multimedia - Orice document compozit format din unul sau mai multe părți de natură audiovizuală ale cărui elemente sau suporturi nu pot fi separate prin comercializare având o importanță egală și care pentru a fi exploatat are nevoie de un aparat de lectură sau tratarea simultană a textului, sunetului și a imaginilor fixe și animate sub controlul unui program informatic.

On-line - Termen generic pentru denumirea legăturii directe și interactive între un echipament și unitatea centrală de prelucrare în timp real.

Opere - Scrierile unui autor publicate în unul sau mai multe volume.

Opere alese - Selecție din lucrările de seamă ale unui autor.

Opere complete - Totalitatea scrierilor unui autor editate

în unul sau mai multe volume și avînd, de regulă, același format și aceeași legătură.

Opțiune - Posibilitatea de a alege dintr-un meniu bara de care are nevoie utilizatorul.

Ordine alfabetică - Organizarea unor unități în ordinea strictă a intrărilor de la A la Z / A la Я.

Periodic electronic - Periodoc publicat doar în formă electronică sau în formă electronică și în alt format.

Prelucrarea analitică și sintetică a informației - Proces de caracterizare generalizată a unui document spre dezbăluirea conținutului. Este constituit din: descriere bibliografică, adnotare, referat, indexare.

Publicație în serii - Document tipărit sau netipărit care apare în numere, fascicule, volume sau părți succesive, legate în general numeric sau cronologic, pe o perioadă de timp nelimitată și la intervale determinate sau nedeterminate (anuale, reviste, ziare).

Referințe bibliografice - Prezentarea într-o anumită ordine a documentelor sau a unor părți din documente, date necesare pentru identificarea documentelor.

Sistem informațional - Sistem de informare realizat prin cooperarea organelor de informare din diferite țări, sau dintr-o țară anume.

Site web - Pagini pe web purtătoare de informații.

Societate informațională - Societate în care produsul principal este informația, societate bazată pe omniprezența computerelor, a Internetului și a rețelelor globale, pe mutația de la primatul forței mecanice la forța informației, caracteristica principală a ei fiind globalizarea.

Text - Document sau parte a unui document care prezintă informațiile sub formă descursivă; O unitate comunicativă

verbală sau scrisă, de dimensiuni variabile; Partea principală a unei cărți.

Utilizator (beneficiar) - Persoană fizică, persoană juridică sau colectivitate care folosește serviciile bibliotecii.

Vedetă - Cuvânt sau grup de cuvinte, simbol sau grup de simboluri care se află la începutul unui index, intrate în catalog ori înregistrate; aceste caractere determină orînduirea descrierilor bibliografice într-un sistem de catalogare și constituie puncte de acces la informațiile cuprinse într-un catalog de bibliotecă.

Referințe bibliografice

1. Digodi, Irina. Libertatea intelectuală și accesul la informație : Ghid pentru bibliotecari. Ch.: Epigraf, 2006. 47 p. ISBN 978-9975-924-86-3
2. Eco, Umberto. Cum se face o teză de licență: disciplinele umaniste. Craiova: Pontica, 2000. 203 p. ISBN 973-9224-41-5
3. Harjevschi, Mariana; Antufiev, Silvia. Nu plagiati-lui@ bibliotecii tale. Campania Bibliotecii Publice de Drept în promovarea culturii informaționale pentru comunitatea juridică. In: Symposia Profesorum: Materialele sesiunii șt. din 12 oct., 2006. Ch., 2007, P. 7-18.
4. Reguli de alcătuire a referințelor bibliografice. Asoc. Bibliotecarilor din Rep. Moldova. Ch., 2007. 14 p.
5. Romanați, Mircea Dinu. Dascălul universitar și cercetarea științifică. In: Academica, 1997, nr. 10, p. 15.
6. Țurcan, Nelly. Ghid pentru elaborarea tezei de mas-

- ter și desfășurarea practicii de specialitate. Ch.: CEP USM, 2009. 52 p. ISBN 978-9975-70-841-8
7. SM SR ISO 690:2005 Documentare. Referințe bibliografice. Conținut. Formă și structură;
 8. SM SR ISO 690-2:2005 Informare și documentare. Referințe bibliografice. Partea 2: Documente electronice complete sau părți de documente;
 9. SM ISO 4:1997 Informare și documentare. Regulile de prescurtare a cuvintelor în titluri și a titlurilor publicațiilor periodice;
 10. STAS 8256-82 Prescurtarea cuvintelor și a expresiilor tipice românești și străine din referințele bibliografice;
 11. SM ISO 2789:2009 Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă (ISO 2789:2006, IDT);
 12. SR ISO 9: 1997. Informare și documentare. Transliterarea caracterelor chirilice în caractere latine. Limbi slave și neslave;
 13. ГОСТ ИСО 832- Межгосударственный Стандарт Библиографическое описание и ссылки. Правила сокращения слов и словосочетаний на иностранных языках.